

महाराष्ट्र विधानसभा
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
गुरूवार, दिनांक २४ मार्च, २०२२
(सकाळी १.०० ते १०.४५ वाजेपर्यंत)

एक लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :

(बुधवार, दिनांक २३ मार्च, २०२२ रोजी दिवसाच्या कामकाज पत्रिकेवर दर्शविण्यात आलेल्या परंतु, पुढे ढकलण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना क्रमांक १ व २)

(१) श्री.महेश शिंदे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मदत व पुनर्वसन मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"सायगांव (एकबे) (ता. कोरेगांव, जि.सातारा) येथील ग्रामस्थांना १९७८ पासून गावठाण कब्जेपट्टी देण्यात आली नसून गावठाणाचा सातबारा न होणे, या गावठाणातील ग्रामस्थांना नविन शर्त उठवून संबंधित खातेवारसांना कब्जेपट्टी देण्याबाबत शासनाकडे विनंती करण्यात येणे, तसेच कब्जेपट्टी देण्याकरीता शासनाने २० टक्के विलंब शुल्क लावण्यात येणे, सदरील विलंब शुल्क माफ करण्याबाबत शासनाने निर्णय घेण्याची आवश्यकता, या कामास विलंब लागत असल्याने ग्रामस्थांमध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे वातावरण, याकरिता नविन शर्त (सातबारावरील) उठवून गावठाणाचा सिटी सर्व्हे तातडीने देण्याची नितांत गरज, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) श्रीमती मंजुळा गावीत, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मदत व पुनर्वसन मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"साक्री तालुक्यातील (जि.धुळे) म्हसदी, काळगांव, वसमार, घमनार, दातर्ती, ककाणी, भडगाव (वा.), शेवाळी (मा) या गावातील शेतकऱ्यांना सन २०१८ खरीप हंगामातील दुष्काळी परिस्थितीतील अनुदान अद्यापही वाटप करण्यात न येणे, दिनांक ३० जुलै, २०१९ व दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०१९ रोजी सहाय्यक संचालक (लेखा), विभागीय

आयुक्त कार्यालय, नाशिक यांनी शासनाकडे अनुदान मागणी प्रस्ताव सादर केलेला असणे, परंतू अद्यापही साक्री तालुक्यातील नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना सन २०१८ खरीप हंगामातील नुकसानीपोटी अनुदान वाटप करण्याकरीता निधी उपलब्ध नसणे, परिणामी उक्त गावातील शेतकऱ्यांनी धरणे आंदोलन करणे, धरणे आंदोलनाच्या ठिकाणी प्रत्यक्ष जाऊन शेतकऱ्यांना शासनाकडून निधी प्राप्त होताच अनुदान वाटप करण्यात येईल असे विभागीय आयुक्तांनी जिल्हाधिकारी, धुळे यांना कळविल्यानंतर त्यांनी शेतकऱ्यांना अनुदान वाटपाचे आश्वासन देणे, परंतू शासनाकडून अद्याप अनुदानाची रक्कम जिल्हाधिकारी, धुळे व तहसिलदार (महसूल), जिल्हाधिकारी कार्यालय, धुळे यांच्याकडे प्राप्त न होणे, परिणामी नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांमध्ये वाढत असलेली असुरक्षिततेची भावना व त्यामुळे निर्माण झालेला तीव्र असंतोष, शासनाने तातडीने खरीप सन २०१८ हंगामात साक्री तालुक्यातील दुष्काळी परिस्थितीत बाधित शेतकऱ्यांना तात्काळ अनुदान वाटप होण्यासाठी आवश्यक तो निधी मंजूर करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (३) सर्वश्री. ज्ञानराज चौगुले, सुनिल प्रभू, अबू आजमी, सुभाष धोटे, अमित झनक, बळवंत वानखडे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे ऊर्जा मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"शासनाच्या महावितरण कंपनीमध्ये कार्यरत असलेले सुमित कुमार, उप संचालक तथा मुख्य तपास अधिकारी, सुरक्षा व अंमलबजावणी यांच्याकडून महावितरणमधील मिटर रिडींग एजन्सी तसेच महावितरणच्या अधिकाऱ्यांकडून बेकायदेशीर पैशाची मागणी करित असणे, विविध अधिकारी कर्मचाऱ्यांना धमकावणे, याबाबतची रेकॉर्डिंग क्लिप तत्कालीन व्यवस्थापकीय संचालक यांना दाखविल्यानंतर त्याची शिक्षा म्हणून त्यांची केवळ बदली करण्यात येणे, परंतु आता परत त्यांनी महावितरणच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्याशी आर्थिक संगनमत करून मुख्य तपास अधिकारी पद बळकावणे, सुमित कुमार यांच्या विरोधात कल्याण परिमंडळांतर्गत नैतिक अधिपतनाच्या तक्रारी प्राप्त होणे, यासर्व प्रकरणी पारदर्शक चौकशी होण्यासाठी त्यांना निलंबित करून त्यांची भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायद्यामार्फत चौकशी करण्याची आवश्यकता, तसेच यापूर्वी शासनाकडे दिनांक ९ नोव्हेंबर, २०२० रोजी तत्कालीन संचालक, दिनेशचंद्र साबु यांचे बाबत तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर त्यांचीही भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायद्यामार्फत चौकशी करण्यात न येणे, याप्रकरणी वरिष्ठ अधिकाऱ्यांचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, शासनाने याप्रकरणी तातडीने चौकशी करून दोषी असलेल्यांवर कठोर कारवाई करण्याची आवश्यकता."

- (४) सर्वश्री. राजेश एकडे, बळवंत वानखडे, अमित इनक, विकास ठाकरे, अॅड. आकाश फुंडकर, सर्वश्री. संजय रायमुलकर, संजय गायकवाड, सुभाष धोटे, मनोहर चंद्रिकापूरे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"पंतप्रधान आवास योजनेअंतर्गत शहरी भागात सन २०२२ पर्यंत प्रत्येक कुटुंबांकडे सर्व सुविधांसह पक्के घर असावे या हेतूने योजना राबविण्यात येणे, याकरिता केंद्र व राज्य शासनाकडून घरकुलांकरिता मान्यता मिळालेली असणे, तसेच शहरातील अनेक घरकुलांची कामे पूर्णत्वास गेलेले असतानाही निधीकरिता मंजूरी मिळालेली नसणे, लाभार्थ्यांना केंद्राकडून मिळणारे अनुदान थकलेले असणे, अनुदान मिळत नसल्याने त्यांचे बांधकाम अर्धवट अवस्थेत असणे, तसेच अनेक नागरिकांनी घरकुल होणार या आशेने स्वतःचे जुने राहते घर पाडलेले असल्यामुळे त्यांच्या निवासाचा प्रश्न निर्माण होणे, राज्य शासनाकडून मिळणारा अनुदानाचा टप्पा मिळालेला असणे, परंतु केंद्राकडून मिळणाऱ्या दीड लाखाच्या अनुदानापैकी केवळ ६० हजार रुपयांचा पहिला हप्ता प्राप्त झालेला असणे, नव्वद हजाराच्या दुसऱ्या हप्त्याची रक्कम अद्यापही अनेक लाभार्थ्यांना न मिळणे, त्यामुळे जनमानसामध्ये या योजनेबाबत प्रश्नचिन्ह निर्माण होऊन तीव्र नाराजी व्यक्त होणे, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (५) श्री. प्रकाश सुर्वे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"मौजे मागाठाणे, बोरिवली पूर्व, मुंबई उपनगर येथील न. भू.क्र. १०७ ई., १४१, १४२, १५५/१ ते १२ या भूखंडावरील (म्हाडा व खाजगी जमिन) शिवशक्ती सह.गृह.संस्था (नि.) मे.ऑबेरॉय स्काय सिटीच्या विकासकाने झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेकरिता गृहनिर्माण संस्थेच्या सभासदांची परवानगी नसतांनाही तसेच एलओआय न घेता संपादित करणे, तसेच अद्यापही प्रापटी कार्डावर विकासकांचे नाव नसतांनाही सदरची योजना राबविण्यात येऊन सभासदांची फसवणूक करणे, परिणामी स्थानिकांमध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, त्याचबरोबर या भूखंडाला लागूनच असलेल्या भू.क्र.१०६/ई, १४, १४२, १५५/१ ते २२ या भूखंडावर ऑबेराय स्काय सिटीचे बांधकाम सुरु असून या इमारती बांधकाम सुरु असतांना केलेल्या गौण खनिजांचे केलेल्या उत्खननापोटी रॉयल्टी कमी दाखविण्यात आल्याने शासनाचा सुमारे १०० कोटी रुपयांचा महसूल बुडविल्याची बाब माहे डिसेंबर, २०२१ रोजीच्या सुमारास निदर्शनास येणे, यासंदर्भात तक्रार केल्यानंतर संबंधित अधिकाऱ्यांनी मशिनरी नसल्याने मोजमाप करणे शक्य नसल्याचे सांगण्यात येणे, सदरील प्लॉटची पाहणी केली असता त्यांची लांबी व रुंदी आणि खोली याप्रमाणे त्यांची रॉयल्टी कमीत कमी ८० ते ८५ कोटी एवढी होणे, तसेच याबाबतची दंडात्मक कारवाई करण्याची आवश्यकता असतांना आर्थिक संगनमत

करुन विकासकांवर कोणतीच कारवाई न करणे, यामुळे शासनाचा करोडो रुपयांचा महसूल बुडणे, याकरिता शासनाने तातडीने दोन्ही प्रकरणाची चौकशी करुन संबधित विकासकांवर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

- (६) **सर्वश्री. झीशान सिद्दिकी, अबू आजमी, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील:-**

“मुंबई सांताक्रुझ गोळीबार एसआरए प्रकल्पात २६ हजार झोपड्यांचा समावेश असून या प्रकल्पांच्या विकासाची जबाबदारी शिवालिक व्हॅचर्स प्रा.लि. या कंपनीकडे असणे, सन २००६ पासून प्रकल्प सुरुवात होऊन २६ वर्षे उलटूनही प्रकल्प पूर्णतः रखडलेला असणे, शिवालिक व्हॅचर्सकडून त्याठिकाणच्या सुमारे ७८०० झोपड्या तोडण्यात आल्या असणे, गेल्या १६ वर्षांपासून अनेक झोपडपट्टीवासियांचे भाडे थकीत असून, बहुतांशी झोपडीवासियांना भाडे दिले नसल्यामुळे हजारो कुटुंबियांना रस्त्यावर राहण्याची वेळ येणे, या प्रकल्पातून अद्यापपर्यंत २५०० कुटुंबियांना पक्की घरे दिलेली नसणे, ट्रान्झिट कॅम्पमध्ये ८०० कुटुंबांचे स्थलांतर केलेले असले तरी ती घरेही मोडकळीस आली असून राहण्यासाठी योग्य नसणे, शिवालिक व्हॅचर्स या विकासकाने एस.आर.ए.म्हाडा व महानगरपालिकेचे करोडो रुपये थकविले असल्याचे निदर्शनास येणे, महानगरपालिकेने वेळोवेळी विकासकाला नोटीस पाठवूनही सदर थकबाकी भरली न जाणे, म्हाडा व महानगरपालिकेच्या भूखंडावर बनविलेला ट्रान्झिट कॅम्पची अत्यंत दुरावस्था झालेली असणे, यामध्ये राहणे नागरिकांना असहाय्य होत असणे, झोपडपट्टी-वासियांचे योग्य पुनर्वसन न करता विकासकाने विक्रीसाठी केलेली ४०० घरे विकून पैसा कमवला असूनही झोपडपट्टीवासियांना घरे बांधून देण्यास असमर्थता दर्शविणे, उक्त प्रकल्प इतके वर्षे रखडल्यामुळे स्थानिक नागरिकांमध्ये पसरलेली तीव्र असंतोषाची व नाराजीची भावना, याबाबत राज्य शासनाने सखोल चौकशी करुन एसआरएच्या ३ के स्कीमला त्वरीत रद्द करुन इतर विकासकामार्फत सदर प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

- (७) **अॅड. राहूल कुल, सर्वश्री. जयकुमार गोरे, सिध्दार्थ शिरोळे, भिमराव तापकीर, श्रीमती माधुरी मिसाळ, श्री. महेश लांडगे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे नगरविकास मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-**

“पुणे शहर व परिसरातील वाहतूक कोंडीची समस्या दूर करण्यासाठी दहा किलोमिटर परिसरात रस्त्यांचे सुयोग्य जाळे (रोड नेटवर्क प्लॅन) तयार करण्याचा निर्णय शासनाच्या नगरविकास विभागाने सन २०१३ मध्ये मंजूर केला असणे, या रस्त्यांच्या जाळ्यानुसार या दोन्ही महापालिका हद्दीलगतच्या परिसरात सुयोग्य रस्त्यांचे जाळे निर्माण

करून या महानगरातील वाहतूक सुरळीत होण्यासाठी एक चांगले पाऊल शासनाने उचलले असणे, तसेच प्लॅन नुसार कित्येक रस्त्यांची कामे शासनाने अद्याप सुरू केलेली नसणे, सुरू केलेली कामे अपूर्ण असल्याने मोठ्या प्रमाणावर वाहतूक कोंडीची समस्या उद्भवत असणे, पुणे शहरात दररोज लाखो वाहने प्रवेश करत असल्याने, प्रवेश करण्याच्या सर्व ठिकाणी वारंवार वाहतूक कोंडी निर्माण होत असणे, तदनंतर सन २०१५ मध्ये स्थापन झालेल्या पुणे महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरण तसेच महाराष्ट्र रस्ते विकास महामंडळ यांनी पुणे महानगरच्या ५० किलोमीटर परिसरात पुणे शहराच्या वर्तुळाकार दोन वेगवेगळे रिंग रोड प्रस्तावीत करून अद्यापही या दोन्ही रिंग रोड बाबत वारंवार फक्त घोषणा झालेल्या असून कोणताही ठोस निर्णय झालेला नसणे, पुणे शहरातील स्वारगेट ते हडपसर, येरवडा ते उबाळे नगर या मार्गावर तयार करण्यात आलेली बीआरटीची योजना संपूर्णपणे फसलेली असल्याने या रस्त्यावर सातत्याने मोठ्या प्रमाणात वाहतूक कोंडी होत असणे, पुण्याच्या खडकवासला येथील वारजे, सिंहगड रोड, भूमकर चौक, नवले पुल ते कात्रज या परिसरात सर्विस रस्त्यावर नागरिकांनी केलेल्या अतिक्रणामुळे वाहतूक कोंडीत भर पडत असणे, चुकीच्या ठिकाणी असलेले दुभाजक, नागरिकांनी स्वतःच्या स्वार्थासाठी तयार केलेले बेकायदेशीर दुभाजक यामुळे देखील सामान्य नागरिकांना मोठा त्रास सहन करावा लागत असणे, पुणे युनिव्हर्सिटी परिसरातील पुल तोडल्याने त्या ठिकाणी देखील वारंवार वाहतूक कोंडी निर्माण होत असणे, या रस्त्याचे नव्याने नियोजन करण्याची आवश्यकता असणे, रस्त्यासाठी घोषित केलेल्या उड्डाणपूलाच्या कामासाठी अद्याप कोणतीही तरतूद झालेली नसणे, पुणे व पिंपरी व लगतच्या परिसरात मेट्रो प्रकल्पांची कामे संध गतीने चालू असून नव्याने मांजरी ते हिंजवडी, फुरसुंगी - स्वारगेट - खडकवासला, बनावज - रामवाडी - वाघोली - रांजणगाव गणपती, निगडी - भोसरी - चाकण, हडपसर - लोणीकाळभोर या प्रस्तावित मेट्रो मार्गांचे बृहत आराखडे तयार करून सदर मेट्रो मार्गांना तातडीने मान्यता मिळण्याची आवश्यकता, नेहमीच्या होणाऱ्या वाहतूक कोंडीमुळे नागरिकांच्या मनात मोठ्या प्रमाणात असंतोष निर्माण झालेला असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

(८) श्री.मनोहर चंद्रिकापूरे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे नगरविकास मंत्र्याचे लक्ष वेधतील:-

“गोंदिया जिल्ह्यातील सडक/अर्जुनी व अर्जुनी/मोरगाव नगरपंचायतीच्या हद्दीतील शासकीय जमिनीवर मोठ्या प्रमाणावर अनेक वर्षांपासून अतिक्रमण करून कच्ची घरे बांधून नागरिक राहत असले तरी "सर्वांसाठी घरे-२०२२" च्या धोरणानुसार जमिनीचा पट्टा त्यांचे नावावर नसणे, त्यामुळे पंतप्रधान आवास योजना व रमाई घरकूल योजनेच्या लाभापासून वंचित राहण्याची त्यांचेवर आलेली वेळ, नागरी क्षेत्रातील अतिक्रमणधारकांचे नावे जमिनीचे पट्ट्यांचे वाटप करून शासकीय घरकुल योजनेचा लाभ संबंधित कुटुंबांना देणेबाबत शासनाच्या नगरविकास विभागाचे दिनांक ६ मार्च,

२०१८ चे शासन निर्णयाप्रमाणे, अतिक्रमित जमिनीचे पट्टे नावावर करून देण्याबाबत शासनाचे धोरण असणे, तथापि असे असतांनाही घरकुल योजनेचा लाभ देण्याबाबत नागरिकांनी केलेल्या मागणीला सडक अर्जुनी व अर्जुनी / मोरगाव या नगरपंचायतीकडून योग्य प्रतिसाद मिळत नसल्याबाबतच्या तक्रारी येणे, या तक्रारींवरून मा.लोकप्रतिनिधींनी नगरपंचायतीचे पदाधिकारी व अतिक्रमण धारकांची बैठक घेऊन घरकुलासाठी जमिनीचे पट्टे संबंधितांचे नावावर करून देणेबाबत निर्णय घेण्यांत येणे,परंतु एक वर्षापासून नगरपंचायतीचे पदाधिकारी व अतिक्रमित जमीनवाटप समितीचे अध्यक्ष म्हणून जिल्हाधिकारी, गोंदिया यांनी कोणतीही कार्यवाही केली नसल्याचे निदर्शनास येणे, इतकेच नव्हेतर, शासनाचे धोरणानुसार अतिक्रमित जमिनीचे पट्टे वाटपाबाबत कार्यवाही न झाल्यामुळे दोन्ही योजनांची कोटयावधी रुपयांची रक्कम जिल्हाधिकारी, गोंदिया यांचेकडे गेल्या दोन वर्षांपासून अद्याप अर्खचित असल्याचेही दिनांक ६ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास येणे, परिणामी सडक / अर्जुनी व अर्जुनी / मोरगाव परिसरातील जनतेमध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे वातावरण व नाराजीची भावना, त्यामुळे संबंधित नगरपंचायतीचे अधिकारी व जिल्हाधिकारी, गोंदिया यांचेविरुद्ध कारवाई करण्याची आवश्यकता तसेच संबंधितांना जमिनीचे पट्टे वाटपाची व घरकुल योजनेचा लाभ देण्याची कार्यवाही करण्याची गरज, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

(९) श्री.लहू कानडे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मदत व पुनर्वसन मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"अहमदनगर जिल्ह्यातील श्रीरामपूर तालुक्यातील मौजे मातुलठाण, सरला, गोवर्धन, महाकालवडगाव, कमालपूर, खानापूर, भामाठाण आदि गोदावरी नदीकाठच्या पूररेषा नियंत्रण रेषेमधील गावांना नवीन गावठाण मंजूर करण्यात आलेले असणे, सन १९७२ मध्ये किंवा त्या दरम्यान जिल्हाधिकार्यांमार्फत वरील सर्व गावांसाठी जमीन संपादन करण्यात आलेली असणे, तथापि सरला-२६७, गोवर्धन-३२८, भामाठाण-३३८, महाकालवडगाव-४१६, कमालपूर-११४, खानापूर-१६३ आणि मातुलठाण-३३८ एवढ्या मोठ्या संख्येने पात्र लाभार्थी असणे, तथापि जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी किंवा तहसीलदार यांनी आज पावेतो संपादित गावठाणामध्ये प्लॉट पाडून सर्व लाभार्थ्यांना प्लॉटचे वाटप केलेले नसणे, त्यामुळे अद्यापही अनेक लाभार्थी, जुन्याच गावात धोकादायक स्थिती मध्ये राहत असणे, लाभार्थ्यांच्या नावे जमीन नसल्याने शेकडो लाभार्थ्यांना घरकुले मंजूर होऊनही रद्द होत असणे, शाळा, अंगणवाडी, पाणीपुरवठा योजना अशा सार्वजनिक अत्यावश्यक सुविधा पासून ग्रामस्थ वंचित राहत असणे, आणि याबाबत तहसीलदारांकडे सदर प्लॉट वाटपाबाबत वारंवार मागणी करूनही प्रशासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची कारवाई व उपाययोजना.”

(१०) श्री. सुनिल शेळके, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मदत व पुनर्वसन मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

“पुणे जिल्ह्यातील मावळ तालुक्यातील पवना धरणासाठी सन १९६४ ते १९७२ दरम्यान १९ गावांतील १२०३ खाते धारकांच्या सुमारे २३९४ हेक्टर जमिनीचे शासनाकडून भूसंपादन होणे, यामध्ये एकूण बाधीत शेतकऱ्यांपैकी केवळ ३४० शेतकऱ्यांचे मावळ व खेड तालुक्यात कागदोपत्री पुनर्वसन करण्यात येणे, यातील बहुतांश शेतकऱ्यांच्या नावांची सातबाऱ्यावर नोंद नसून त्यांच्याकडे सदर जमिनीचा प्रत्यक्ष ताबा नसल्याचे निदर्शनास येणे, उर्वरित ८६३ प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांच्या पुनर्वसनाचा प्रश्न गेल्या अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असणे, या प्रकल्पग्रस्तांना खास बाब म्हणून सन २०१० साली जमिनीचे वाटप करण्याचा निर्णय सरकारने घेऊन तसे आदेश मावळ प्रांताधिकाऱ्यांना २०१२ मध्ये देऊनही अद्याप वाटपाचे काम पूर्ण न होणे, सन २०१३ साली तत्कालीन उपमुख्यमंत्री यांच्या बैठकीत पवना प्रकल्पग्रस्तांना पर्यायी जमीन वाटप करण्यासाठी पुन्हा जमीन मोजणी करण्याच्या निर्णयावर शिक्कामोर्तब होणे, सदर प्रकल्पात संपादित क्षेत्र व शिल्लक क्षेत्राचे जलसंपदा विभागामार्फत मोजणी होऊनही त्या अहवालाचे महसूल व भूमी अभिलेख विभागाकडून खातरजमा करणे बाकी असणे, सदर पुनर्वसनाच्याबाबतीत दिनांक २९ सप्टेंबर, २०२१ रोजी मा. उपमुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखालील बैठक आयोजित होऊन सदर बैठकीमध्ये पुनर्वसनाचा प्रश्न लवकर मार्गी लागणे कामी मा. उपमुख्यमंत्री महोदयांचे संबंधित विभागास उचित निर्देश होऊनही अद्याप हा विषय प्रलंबित असल्याने बाधित खातेदार व जनतेमध्ये शासनाच्या विरोधात निर्माण झालेली नाराजीची भावना व यावर शासनाने केलेली कार्यवाही व उपाययोजना.”

(११) सर्वश्री. प्रशांत ठाकूर, समीर कुणावार, महेश बालदी, श्रीमती मनिषा चौधरी, श्री. अमित साटम, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सहकार मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

“कर्नाळा नागरी सहकारी बँक पनवेल (ता.पनवेल, जि.रायगड) यांच्या दिनांक ३१ मार्च, २०१८ रोजी रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी केलेल्या तपासणीमध्ये बँकेने मंजूर केलेल्या कर्ज प्रकरणांमध्ये गंभीर आक्षेप नोंदविल्याचे निदर्शनास आले असणे, दिनांक २२ एप्रिल, २०१९ रोजी कर्नाळा बँकेने केलेल्या कर्ज व्यवहाराचे विशेष लेखा परिक्षण करण्याबाबत सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था यांना रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाने कळविले असणे, सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, पुणे यांच्या आदेशान्वये जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक यांनी लेखा परिक्षण करून बँकेचे अध्यक्ष, संचालक व पदाधिकारी यांनी संगनमताने केलेल्या विनातारणी, गैरविनियोग व गैर व्यवहारांमुळे सभासद, बँकेचे ठेवीदार व खातेदार यांच्या ठेवी धोक्यात आल्या असल्याचे निदर्शनास आले असणे,

महाराष्ट्र अधिनियम १९६० तसेच भारतीय दंड संहितेनुसार गुन्हा दाखल करण्याची जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक यांनी शिफारस केलेली असणे, उक्त बँकेचे अध्यक्ष व संचालक यांच्याविरोधात पनवेल शहर पोलिस ठाणे, गु.र.क्र.७८/२०२० भादवी कलम ४०९, ४१७, ४२०, ४६३, ४६५, ४६७, ४६८, ४७१, १२० (ब), ३४ सह सहकारी संस्था अधिनियम कलम १४७ सह महाराष्ट्र ठेवीदारांचे हितसंबंधाचे संरक्षण अधिनियम कलम ३ प्रमाणे गुन्हा दाखल केला असणे, दाखल केलेल्या गुन्ह्यात ६७ बनावट प्रकरणांची व्याजासह रक्कम रू.५४३,६१,४९,३७२/- रूपये व नमुद गुन्ह्यातील ५०,६८९ ठेवीदारांची रू.५२९,७२,४०,८७९.९३ ठेवी असणे, उक्त बँकेचे ठेवीदार ५०,६८९ असून त्यांचे केवायसी कागदपत्र प्राप्त करण्याचे व त्यांची यादी बनविण्याचे काम सध्या बँक व्यवस्थापनाकडून सुरू असणे, फिर्दादीतील ७६ व निष्पन्न ०९ असे एकूण ८५ आरोपींविरुद्ध पुरावा गोळा करण्याचे काम सुरू असणे, जवळपास ५ ते ६ महिन्यांचा कालावधी होऊनसुद्धा बँकेतील खातेदार व ठेवीदारांना बँकेत ठेवलेली रक्कम मिळाली नसणे, तसेच बँकेतील हजारो रूपयांच्या घोट्याळ्यात प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष सहभागी असलेल्या संचालक व अधिकाऱ्यांवर अद्यापपर्यंत कोणतीच कारवाई झाली नसणे, त्यामुळे खातेदार व ठेवीदारांमध्ये शासनाच्या विरोधात निर्माण झालेली चिड व असंतोषाच्या भावनेबाबत बँकेतील खातेदार व ठेवीदारांना त्यांची बँकेत ठेवलेली रक्कम तातडीने देण्याबाबत व सदर गैरव्यवहारात प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष सहभागी असणाऱ्या संचालक व अधिकाऱ्यांवर कठोर कारवाई करावयाची नितांत गरज त्यावर शासनाने त्वरीत करावयाची आवश्यक ती कार्यवाही व उपाययोजना."

(१२) श्री.संजिवरेड्डी बोदकुरवार, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सहकार मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"यवतमाळ जिल्हा परिषद, बांधकाम विभाग क्र. १ यांची विविध तालुक्यातील ११० निविदा प्रक्रिया निश्चित होणे, त्यातील झरी व पांढरकवडा येथील ९ कामांची निविदा १५.०१ टक्के न्युनतम दराने कंत्राटदार श्री. राजीव मल्लारेड्डी येल्टीवार यांना मिळणे, न्युनतम देक्कार असणाऱ्या निविदाकऱ्यांनी निविदा उघडण्याच्या दिनांकापासून कामकाजाच्या आठ दिवसांच्या आत अतिरिक्त सुरक्षा रक्कम, बँक गॅरंटी, मुदतठेव पावती (एफडीआर) च्या स्वरूपात संबंधित विभागात जमा करावी लागणे, त्याकरिता कंत्राटदार जो स्वतः यवतमाळ जिल्हा मध्यवर्ती बँकेचा संचालक आहे त्याने बँक व्यवस्थापकाला हाताशी धरून संगनमत करून श्री. येल्टीवार यांनी हातानी लिहिलेल्या एकूण १८.१० लाख रुपयांच्या १६ बनावट मुदत ठेव पावत्या यवतमाळ जि.प. बांधकाम विभाग क्र. १ यांना अतिरिक्त सुरक्षा रक्कम म्हणून ठेवणे, दिनांक २ मार्च, २०२२ रोजी कार्यकारी अभियंता श्री. कुटे हे पाटण शाखेत पावत्या पडताळणीसाठी जाणे, बँक व्यवस्थापकानी कार्यकारी अभियंता यांना सदर पावत्या आमच्या बँकेच्या नाहीत असे लेखी पत्र देणे, स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी त्याच्या प्रमाणित प्रती मागविल्यानंतर सदर

पावत्या बनावट असल्याची बाब उघडकीस येणे, दिनांक १६ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी बँकेत फक्त रुपये १०,०००/- संकल्प निधी ठेव असताना रुपये १३ लाख १० हजार संकल्प ठेवीबाबत बँकेच्या व्यवस्थापकांनी बनावट अहवाल दिल्याची बाब उघडकीस येणे, असे असताना देखील यवतमाळ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे अन्य संचालक मंडळास काही माहिती नसल्याचे निदर्शनास येणे, यासंदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी प्रधान सचिव, सहकार विभाग यांना दिनांक ३ मार्च, २०२२ रोजी तक्रार करणे, बँकेच्या पाटण शाखेचे व्यवस्थापक व बँकेचे संचालक श्री. राजीव मल्लारेड्डी यल्टीवार यांनी संगनमताने आणि बनावट पावत्या सादर करून शासनाची फसवणूक केल्याची बाब उघडकीस येणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१३) श्री. सुनिल कांबळे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे परिवहन मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"पुणे शहरात रिश्का या वाहनाद्वारे रिश्का चालक हे सार्वजनिक प्रवासी सेवा देत असणे, मात्र त्यांना दिलासा देण्याऐवजी त्यांची परिस्थिती खालावेल अशीच धोरणे शासन आखत व अंमलात आणत असणे, कोरोना येण्याच्या आधीपासून रिश्का परवाना खुला करणे, जोखमीच्या व्यस्त प्रचंड प्रमाणात विमा हप्ता ठरवणे, बार्डक टॅक्सी सारख्या धोरणामुळे खाजगी दुचाकी धारकांनाही प्रवासी वाहतूक करण्यासारखी स्थिती निर्माण करणे, रिश्का चालक कल्याणकारी मंडळा सारखा रिश्का चालकाच्या जिवाळ्याचा विषयावर निर्णय न घेता आठ वर्ष प्रलंबित ठेवणे, वाहतूक नियमभंगासाठी वाहतूक सुधार कायद्याच्या नावाखाली दंड / तडजोड फी यात अतिरेकी वाढ करणे, वाहतूक दंड हा वाहतूक शिस्ती ऐवजी महसुलाचे साधन करून त्याची वसुली करणे, कोरोनाची जागतिक महारोगाची साथ आल्यावर या रोगामुळे आणि सततच्या टाळेबंदीमुळे रिश्का चालकांची अवस्था अतिशय दारुण झालेली असणे, या काळात आजचा दिवस गेला उद्याचं काय ? अशी अवस्था टाळेबंदी आणि परिणामी रोजगार मोठ्या प्रमाणात घटल्यामुळे झाली असणे, कोरोना साथ सुरु होण्याआधी कर्जाऊ घेतलेल्या रिश्का वाहनाचे हप्ते थकणे, ते वसूल करण्यासाठी फायनान्स कंपनी कायदा धाब्यावर बसवून रिश्का चालकास शिबीगाळ, मारहाण, नियमबाह्य पद्धतीने त्यांचे जगण्याचे साधन ताब्यात घेणे, परस्पर विकणे असे मार्ग अवलंबिणे, फायनान्स कंपनी मोठ्या लोकांच्या असल्याने आणि त्यांचे राजकीय, प्रशासकीय लागेबांधे असल्याने या विषयीची तक्रार दाखल करून घेण्यास पोलीस नकार देत असणे, त्यामुळे रिश्काचालक हवालदील झालेला असणे, त्याविषयी रिश्का पंचायतीने शासनाला निवेदने देऊन तसेच संयमाने अनेक आंदोलने करणे, आंदोलन करूनही दाद मिळत नसल्यामुळे रिश्काचालक वैफल्यग्रस्त झाला असणे, यासाठी रिश्का खुला परवाना आणि खुला रिश्का बॅज बंद करणे, सन २०१४ साली मा.कामगार मंत्री यांना सादर शासकीय अभ्यास अहवालाप्रमाणे रिश्का चालक कल्याणकारी मंडळ ताबडतोब स्थापन करणे, जोखमीच्या व्यस्त प्रमाणातील विम्याची

लूट थांबविणे, जोखमी एवढाच हप्ता महाराष्ट्र युनिट धरून घेणे, ओला उबेर ची बेकायदा वाहतूक बंद करणे, बाईक टॅक्सी प्रवासी वाहतूक करू शकणार नाही असे धोरण राज्याने तयार करणे सावकार, पठाण यांच्या व कर्ज वसुली करणाऱ्या फायनान्स कंपन्यांना पायबंद घालणे नियमबाह्य कर्ज वसुलीचे फायनान्स कंपन्यांवर गुन्हे दाखल करणे, टाळेबंदीच्याआधी बहुतांश नियमित हप्ते फेडणाऱ्या रिक्षा चालकांची कर्जे राष्ट्रीयकृत बँकेकडे वर्ग करणे, या सर्व मागण्या रिक्षा व्यावसायिकांनी वेळोवेळी शासनाकडे करूनही शासनाने यावर कोणताही निर्णय घेतलेला नसणे, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१४) श्री. बळवंत वानखेडे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड सबळीकरण व स्वाभिमान योजना सन २००४-०५ पासून सुरु असणे, परंतु मागील ४ ते ५ वर्षांपासून शासन निर्णयात नमूद केल्यानुसार अमरावती जिल्ह्यात रेडीरेकनर दराप्रमाणे दुप्पट किंवा ५ लक्ष रुपये एकर प्रमाणे शेती खरेदी करता येत नसणे, त्यामुळे अमरावती जिल्ह्यातील बहुतांश मागासवर्गीय लाभार्थी या योजनेपासून वंचित असणे, तसेच जमीन खरेदी करण्यासाठी समाज कल्याण विभागास शासन स्तरावरून मागच्या ४ वर्षांपासून आवश्यकतेनुसार किंवा मागणीनुसार निधी प्राप्त झालेला नसणे, त्यामुळे सदर योजनेची अंमलबजावणी होत नसल्याचे निदर्शनास येणे, त्यामुळे मागासवर्गीय शेतमजुरांमध्ये शासनाप्रती निर्माण झालेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१५) श्री. राधाकृष्ण विखे-पाटील, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"संगमनेर तालुक्यात प्रवरा नदीपात्रालगत असलेल्या गावांना प्रदूषित पाण्याचा पुरवठा होत असणे, मागील काही दिवसांपासून या नदीपात्रात सहकार महर्षी भाऊसाहेब थोरात सहकारी साखर कारखाना, संगमनेर तालुका सहकारी दूध उत्पादक संघ, संगमनेर नगरपरिषद तसेच हॉटेल, हॉस्पिटल व इतर औद्योगिक कंपन्या यांचे रसायनयुक्त प्रदूषित पाणी बेकायदेशीरपणे थेट नदीपात्रात सोडण्यात येत असल्याच्या तक्रारी ग्रामस्थांच्या असणे, याबाबत ग्रामस्थांनी वेळोवेळी महाराष्ट्र प्रदूषण मंडळ तसेच जिल्हा प्रशासनाला निवेदन देणे, नदीपात्रालगत असलेल्या सर्वच गावांच्या ग्रामपंचायतीनी या विरोधात ठराव करणे, सेवाभावी संघटना संस्थांनी या विरोधात आवाज उठविणे, या प्रदूषित पाण्यामुळे ग्रामस्थांसह पशुधन, शेतजमिन यांचे आरोग्य धोक्यात येणे, मागणी करूनही एसटीपी प्लॅन्टची उभारणी अनेक वर्षे न करणे या सर्व बाबींमुळे गावांमध्ये निर्माण होत असलेला असंतोष, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

दोन : शासकीय विधेयके :

पुरःस्थापनार्थ :-

- (१) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १३ — महाराष्ट्र स्थानिक प्राधिकरणे (राजभाषा) विधेयक, २०२२.
- (२) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १४ — महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२२.
- (३) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १५ — महाराष्ट्र सीओइपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ विधेयक, २०२२.

तीन गृह मंत्री यांचा म.वि.स. नियम ५७ अन्वये प्रस्ताव :-

"म.वि.स. नियम १३० अन्वये सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५२ - महाराष्ट्र अनन्य विशेष न्यायालये (शक्ती कायद्याखालील महिलांच्या व बालकांच्या विरुद्धच्या विवक्षित अपराधांसाठी) विधेयक, २०२० विचारात घेण्यापूर्वी म.वि.स. नियम ११२ मधील परंतुकातील तरतुद म.वि.स. नियम ५७ अन्वये स्थगित करण्यात यावी."

चार : शासकीय विधेयके :

(अ) संयुक्त समितीने सादर केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

सन २०२० चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५२ — महाराष्ट्र अनन्य विशेष न्यायालये (शक्ती कायद्याखालील महिलांच्या व बालकांच्या विरुद्धच्या विवक्षित अपराधांसाठी) विधेयक, २०२०.

(ब) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

- (१) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १५ — महाराष्ट्र सीओइपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ विधेयक, २०२२.
- (२) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १३ — महाराष्ट्र स्थानिक प्राधिकरणे (राजभाषा) विधेयक, २०२२.

(३) सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १४ — महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२२.

(सकाळी ११.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे -

(अ) अल्पसूचना प्रश्न

"पुणे जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात अवैध शस्त्रसाठा सापडल्याबाबत" या विषयावरील अॅड. राहुल कुल, वि.स.स. यांचा अल्पसूचना प्रश्न क्रमांक ४४४७१.

(ब) तारांकित प्रश्न.

(क) गुरुवार, दिनांक १७ मार्च, २०२२ रोजीची तारांकित प्रश्नोत्तराची यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

दोन : कागदपत्र सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

गृहनिर्माण मंत्री : महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, मुंबई यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक लेखा आणि स्वतंत्र लेखा परिक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : महिला व बालकांचे हक्क आणि कल्याण समितीचा पहिला अहवाल सादर करणे.

चार : स्थगन प्रस्तावाच्या सूचना — (असल्यास) (म.वि.स. नियम ९७ अन्वये)

पाच : लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :

- (१) श्री. निलेश लंके, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

“अहमदनगर जिल्हयातील पारनेर तालुक्यातील जिल्हास्तरीय बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत वन विभागामार्फत वनक्षेत्रात मृद व जलसंधारणाच्या कामातून गॅबियन बंधारे व मातीनाल बंधान्यांच्या कामासाठी जिल्हाधिकारी अहमदनगर यांनी १ कोटी २२ लाख ४२ हजार रुपये सुपे, वाळवणे, रुईछत्रपती, पळवे बुद्रुक या गावांतील कामासाठी मंजूर करून जिल्हा उपवन संरक्षक यांचेकडे वर्ग करणे, या कामात मोठ्या प्रमाणात भ्रष्टाचार झाला असून या कामाची चौकशी करण्याची मागणी संबंधित लोकप्रतिनिधींनी व तेथील नागरिकांनी नुकतीच केलेली असणे, यासर्व कामाची चौकशी करून संबंधितांविरोध करवाई करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

- (२) श्री. राधाकृष्ण विखे-पाटील, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

“श्रीरामपूर तालुक्यातील आकारी पडित जमिन मुंबई सरकार अधिसूचना गॅझेट क्रमांक ७८८४ दिनांक १ ऑगस्ट, १९१८ अन्वये जमिनीची सुधारणा करणे, लोकांच्या सार्वजनिक हितासाठी विकसीत करून, पुन्हा फेरवितरण करण्यासाठी भूसंपादन अधिनियम १८९४ च्या कलम ६ अन्वये अधिसूचित करण्यात येणे, दिनांक २३ जुलै १९२० च्या करारनाम्यानुसार सदर बेलापूर सिंडीकेट कंपनी लिक्वीडेशन मध्ये गेल्यामुळे सदर कंपनीकडील जमिनी या दि.बेलापूर कंपनी हरेगांव या नवीन कंपनीकडे तत्कालीन जिल्हाधिकारी अहमदनगर यांच्यामार्फत वर्ग होणे, सदर जमिनीचे अधिकार अभिलेख हक्क नोंदणी रजिस्ट्रारला मालकाचे नाव कमी होवून सदर जमिनीस आकारी पडित जमिन म्हणून नाव दाखल होणे, महाराष्ट्र शेतजमिन १९६१ च्या तरतुदीनुसार राज्यातील ११ खासगी साखर कारखान्यांच्या ताब्यातील अतिरिक्त घोषित झालेल्या जमिनी या देखील ताब्यात घेण्यात येवून सरकार जमा करण्यात आल्यापैकी बेलापूर शुगर अलाईड कंपनीकडील अधिक जमिन म्हणून सदर जमिनीचा ताबा महाराष्ट्र सरकारने १९६५ साली कंपनीचे नावे कमी करून, सरकार नाव दाखल करून, जमिन सरकारने ताब्यात घेणे, सदरच्या जमिनी दिनांक २ ऑगस्ट, १९६५ रोजी महाराष्ट्र स्टेट फार्मींग कॉर्पोरेशनकडे फक्त उस उत्पादन करून, बेलापूर शुगर इंडस्ट्रीला कच्चा माल पुरविण्यासाठी ३ वर्षांसाठी देणे, ३ वर्षांचा कालावधी संपल्यानंतर कोणत्याही प्रकारची वाढीव मुदत महामंडळास न देण्यात येणे, वरील जमिनी या महाराष्ट्र सरकारकडून व्यवस्थापन करण्यासाठी सरकारने महाराष्ट्र स्टेट फार्मींग या नावाने महामंडळ दिनांक १३ ऑगस्ट, १९७० रोजी कलम २८-1AA अधिकाराचा वापर करून, राज्य सरकारने

सिलींग आदेश व १९७० अन्वये औद्योगिक अस्थापनांकडून घेतलेल्या जमिनी महामंडळाकडे सुपूर्द करताना नियमावली ठरविणे, सदर जमिनी कोणत्याही प्रकारे हस्तांतरण करण्यास, ताब्यात देण्यास व कोणत्याही त्रयस्त इसमास शासनाच्या परवानगी शिवाय देण्यास मज्जाव करण्यात येणे, सदरच्या जमिनी शेतीमहामंडळाकडे वर्ग असून, महाराष्ट्र स्टेट फार्मिंग हरेगाव अशी नोंद कब्जेदार सदरी असून, पीकपाहाणी सदरी देखील महामंडळाचे नाव दाखल असणे, महाराष्ट्र शासनाने जमिन धारणा कायद्यामध्ये दुरुस्ती करून शेती महामंडळाकडे असलेल्या जमिनी परत करण्याचा निर्णय पुर्वी घेण्यात येणे, त्या अनुषंगाने श्रीरामपूर तालुक्यातील बऱ्याच जमिनी मुळ मालकांना परत करण्यात येणे, परंतू आकारी पडीत जमिनी ६० ते ७० वर्षे होवूनही मुळ मालकांना परत करण्यात आलेल्या नसणे, त्यामुळे ९ गावातील शेतकरी मुळ मालक भूमिहीन किंवा अल्पभूधारक होणे, शेती महामंडळाकडे आकारी पडीत जमिन ७ हजार एकरपेक्षा जास्त असून, पुर्वी महामंडळाकडे देण्याचा उद्देश आता साध्य होत नसल्याने जमिनी महामंडळाने ताब्यात ठेवण्याचा अधिकार गमावला असणे, असे असताना अचानकपणे सदरच्या जमिनी टेंडर काढून वाटप करण्याचा घाट महामंडळाने चालविणे, सदर जमिनी या इतर व्यक्तींना, संस्थांना, कंपन्यांना कसण्यासाठी देण्याच्या उद्देशाने ही प्रक्रीया चालू करणे, सामुदायीक शेतीच्या गोंडस नावाखाली धनदांडग्या व्यक्तींना वाटप करण्याची प्रक्रीया सुरु असणे, या संदर्भात न्यायालयीन प्रक्रीयाही सुरु असून, शासनाच्या वतीने दिनांक १ डिसेंबर, २०२१ रोजी शपथपत्र दाखल करण्यात येणे, सदर शपथपत्र हे याच विषयामध्ये यापुर्वी दाखल झालेल्या याचिका क्र.२९१७/२०१५ मध्ये अप्पर सचिव श्री.प्रकाश बोरवे यांनी दाखल केलेल्या शपथपत्राच्या पुर्णपणे विरोधात असणे, शासनाची ही भूमिका दुटप्पी असून, शेतकऱ्यांना न्यायापासून वंचित ठेवणारी असणे, राज्यात अशा स्वरूपात शासनाने धारण केलेल्या, जमिनी या शेतकऱ्यांना परत देण्यात आलेल्या असताना श्रीरामपूर तालुक्यातील अकारी पडीत जमिनीबाबत शासनाची भूमिका विरोधी असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

(३) श्रीमती सरोज आहिरे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"देवस्थान इनाम जमिनीबाबतचा प्रश्न अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असून या इनाममध्ये जमिनी रेव्हेन्युग्रेट किंवा ग्रँट ऑफ रेव्हेन्यु व सॉईल ग्रँट या दोन प्रकारात मोडतात त्यानुसार ज्या जमिनीचा शेतसारा देवस्थानास पूर्वापार देणेत येतात, त्यास रेव्हेन्यु ग्रान्ट किंवा ग्रान्ट ऑफ रेव्हेन्यु तसेच ज्या जमिनी देवस्थानास देखभालीसाठी मालकी हक्काने पूर्वापार दिलेली आहे त्यास सॉईल ग्रान्ट असे संबोधले जाणे, ज्या गावाचा संपूर्ण महसूल देवस्थानास देणेत येतो म्हणजे संपूर्ण गावाचा महसूल हा देवस्थानाचा इनाम म्हणजे रेव्हेन्यु ग्रान्ट असेल तर अशा गावास दुमालागाव (Alienated Village) म्हणतात आणि अशा दुमाला गावाच्या नोंदी ऑलिनेशन रजिस्टरमध्ये घेणेत

आलेल्या आहेत व त्यामध्ये देवस्थानास किती महसूल देणेत येतो त्याची नोंद देखील घेणेत आलेली असल्यामुळे या दुमाला गावातील जमिनी देवस्थानाच्या मालकीच्या नसून त्या त्रयस्थ व्यक्तीच्या/ शेतकऱ्यांच्या मालकीच्या आहेत हे स्पष्ट होते ,परंतु असे असताना सन १९७२ मध्ये महाराष्ट्र शासनाने परिपत्रक निर्गमित करून त्यामध्ये इनामदार हे सुपिरीअर होल्डर Superior Holder असतील त्यांच्या नोंदी ७/१२ वर कब्जेदार सदरी रेषेवर घेण्याचे निर्देश दिले, परंतु दुमाला गावातील जमिनीमध्ये देवस्थानाचा मालकी हक्क नसताना देवस्थान देखील दुमाला गावातील जमिनीचे Superior Holder नसतानाही त्यांना Superior Holder समजून नाशिक जिल्हयातील विहितगाव, मनोली, बेलतगव्हाण,तिरडशेत वगैरे हया गावातील जमिनीचे ७/१२ वर कब्जेदार सदरहू रेषेवर घेण्याबाबत श्री. व्यंकटेश बालाजी देवस्थानचे नाव स्वतंत्र फेरफार घेऊन नमूद करणेत आले, तथापि सदर फेरफारच्या कोणत्याही नोटीसा जमिनी मालक/शेतकरी यांना देणेत आलेल्या नव्हत्या, त्यामुळे त्या जमिन मालकाचे जमिनीचे खरेदी-विक्री हस्तांतरण यावर कोणतेही बंधन नसणे, त्या जमिनीचे मालकांना बँकेत कर्ज मिळत असणे, जमिनी बिगरशेती परवानगी पण देणेत येत असत. परंतु मधले काही काळात तात्कालिन मा.जिल्हाधिकारी नाशिक यांनी विहितगाव, मनोली, बेलतगव्हाण, तिरडशेत गावातील जमिनी देवस्थानच्या संमतीशिवाय विकता वा विकसित करता येणार नाही,अशी चुकीची धारणा केल्यामुळे तेव्हापासून या गावातील जमिनीचे खरेदी विक्री व्यवहार करणेस,जमिनीची बिगरशेती परवानगी देणेस देवस्थानाचे ना हरकत प्रमाणपत्राची मागणी महसूल विभागाकडून केली जाऊ लागली व असे ना हरकत प्रमाणपत्र देणेस देवस्थानाकडून त्याबद्दल पावती देताना “श्री” चरणी अर्पण अशी पावती देणेत येते. १) विहितगाव, २) बेलतगव्हाण, ३) मनोली, ४) तिरडशेत ही गावे दुमाला गावे असतांना व या गावातील जमिनीचा महसूल फक्त देवस्थानास मिळणेचा हक्क असताना व या गावातील जमिनी त्रयस्थ व्यक्तीच्या/शेतकऱ्यांच्या मालकीच्या असताना शासनाने अधिकाऱ्यांचे चुकीचे या गावातील जमिनीचे ७/१२ वर कब्जेदार सदरी देवस्थानाचे नाव नमूद करण्यात येणे, शेतकऱ्यांची अडवणूक करून जमिनीवर कर्ज काढण्यास, जमिनीचे खरेदी विक्री व्यवहार नाहरकत दाखला देणेस शेतकऱ्यांकडून अनाधिकाराने पैसे घेतले जाणे, त्यामधून देवस्थानाने आतापर्यंत अशा बेकायदेशीरपणे शेतकऱ्यांकडून लाखो रुपये घेतले जातात त्यामधून ७/१२ चे संगणक प्रणालीमध्ये शेतकऱ्याबरोबर सह मालक म्हणून देवस्थानचे पण नाव नमूद करण्यात येणे, हा सर्व महसूल अभिलेखामधील गैरप्रकार हा महसूल अधिकाऱ्याचे चुकीमुळे झालेला असणे, परंतु सदर अभिलेखामध्ये झालेल्या चुका दुरुस्त करून देवस्थानचे अनाधिकाराने ७/१२ वर लागलेले नाव कमी करणेकामी जमिन मालकांनी वारंवार अर्ज विनवण्या करूनही त्यांचे विनंतीकडे दुर्लक्ष केले जाणे, नुकतेच मुंबई उच्च न्यायालयाने रॉबर्ट डायस विरुद्ध महाराष्ट्र सरकार या रिट पिटीशनमध्ये निर्णय दिलेला असून त्या निर्णयामध्ये देवस्थानाचे साँडल ग्रान्ट व रेव्हेंयु ग्रान्ट चा उहापोह करणे, त्यामुळे शासनाने त्वरीत दुमाला गावातील जमिनीचे ७/१२ वरील देवस्थानाचे नाव कमी करणेच्या सुचना देऊन

१) विहितगाव, २) बेलतगव्हाण, ३) मनोली, ४) तिरडशेत या गावातील शेतकऱ्यांना न्याय मिळवून देणेबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही आणि शासनाची प्रतिक्रिया."

(४) **सर्वश्री. जयकुमार गोरे, अभिमन्यु पवार, अॅड राहूल कुल, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-**

"दहिवडी (ता. माण) येथे उपविभागीय अधिकारी माण-खटाव यांनी अवैध गौण खनिज व वाहतूक रोखण्यासाठी तलाठी व मंडल अधिकारी यांचे गस्त पथकांची नेमणूक केली असणे, वाकी (ता. माण) येथे दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी रात्रीच्या सुमारास माणगंगा नदी पात्र येथे १ ट्रॅक्टर वाळू चोरी करताना पकडला असून त्यांना कोणत्याही शासकीय प्रक्रिया न करता सोडण्यात आले असणे, त्याचे ऑडिओ व विडिओ समाज माध्यमांवर प्रसारित झाले असणे, त्यानंतर संबंधित तहसीलदार यांना सक्तीच्या रजेवर पाठविण्यात येणे, त्या अगोदर तहसीलदार यांचेवर लाचलुचपत प्रतिबंध खातेची कार्यवाही झाली असणे, शासनाकडून तहसीलदार, मंडल अधिकारी व ट्रॅक्टर मालकावर कोणतीही कार्यवाही झालेली नसणे, यामध्ये फक्त ४ तलाठीचे निलंबन झाले असणे, तसेच कडेगाव, जि. सांगली येथे येरळा नदीतील वाडीयेराबाग येथे देखील असा प्रकार घडल्याचे निदर्शनास आले असणे, येथील एका पत्रकाराने वाळू तस्करीची माहिती अधिकाऱ्यांना दिली म्हणून त्यांच्यावर वाळू तस्करांनी हल्ला केल्याची धक्कादायक बाब दिनांक २० फेब्रुवारी, २०२२ रोजी घडलेली असणे, संबंधित पत्रकाराने तहसीलदार व उपविभागीय अधिकारी यांचेकडे तक्रार करण्याचा प्रयत्न केला असणे, परंतु संबंधित अधिकाऱ्यांकडून त्यांना कोणताही प्रतिसाद मिळाला नसणे, यामुळे स्थानिक ग्रामस्थांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर भीतीचे वातावरण व नाराजीची भावना पासरलेली असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(५) **श्री. रविंद्र वायकर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे नगरविकास मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-**

"जोगेश्वरी (पूर्व) रेल्वे स्थानकाजवळ असलेल्या महानगरपालिकेच्या नवलकर मंडईचे संरचनात्मक सल्लागार व बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे तांत्रिक सल्लागार समितीने दिलेल्या अहवालानुसार सदरहू मंडई ही धोकादायक घोषित करून मंडई रिक्त करून तोडण्याचे अभिप्राय दिले असल्याची बाब माहे डिसेंबर, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास येणे, सदरहू मंडईच्या पुनर्विकासाच्या दृष्टीकोनातून स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांचेसमवेत घेतलेल्या संयुक्त बैठकीत सदरहू पुनर्विकासाच्या कामाच्या अनुषंगाने सूचना करून सदरहू पुनर्विकासाचे काम तातडीने पूर्ण करण्याबाबतच्या सूचना दिलेल्या असणे, तसेच सदरहू मंडईतील अनुज्ञापनधारकांना मंडईमध्येच तात्पुरते संक्रमण शिबिर बांधून देण्याच्या अनुषंगाने

महापालिका वास्तुविशारद यांच्याकडे आराखडे बनविण्याचे काम माहे डिसेंबर, २०२० रोजीपासून सुरू असून सदरहू काम अद्यापपर्यंत पूर्ण झालेले नसणे, परिणामी सदरहू मंडईच्या पुनर्विकासाचे काम नाहक प्रलंबित राहिलेले असल्याची बाब निदर्शनास येणे, अद्याप सदरहू आराखडे तयार झालेले नसल्यास या प्रकरणी आराखडे तयार करण्यास होत असलेल्या विलंबाची कारणे जाणून सदरहू विलंबास जबाबदार असलेल्यांवर जबाबदारी निश्चित करून त्यांचेवर कारवाई करून तसेच सदरहू आराखडे तातडीने तयार करून मंडईतील अनुज्ञापनधारकांना मंडईमध्येच तात्पुरते संक्रमण शिबिर बांधून देण्याबाबत अद्याप कोणतीच कार्यवाही केलेली नसून या प्रकरणातील दोषी अधिकाऱ्यांना हेतू:पुरस्सरपणे पाठिशी घालण्यात येत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, तसेच किरकोळ मंडईकरिता आरक्षित असलेल्या या ठिकाणचे नगर भूमापन क्रमांक २५५, २५६, २५७, २५८ व २५९ पैकी नगर भूमापन क्रमांक २५६, २५७ व २५८ हे भूखंड बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या नावावर झाल्यानंतर मंडईच्या मुख्य इमारतीचे आराखडे मंजुरीकरिता सादर करण्यात येणार असल्याने सदरहू भूखंड बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या नावावर करण्याबाबतही शासनाकडून कोणतीच कार्यवाही करण्यात आलेली नसणे, सदरहू मंडईच्या पुनर्विकासाच्या कामास होत असलेल्या विलंबामुळे येथील स्थानिक नागरिक व मंडईतील गाळेधारक यांना अनेक अडचणींचा सामना करावा लागत असून त्यांचेमध्ये तीव्र नाराजी पसरलेली असणे, सदरहू मंडईचा पुनर्विकास तातडीने करण्याबाबत स्थानिक नागरिक तसेच मंडईतील गाळेधारक यांच्या मागणीच्या अनुषंगाने या प्रकरणी तातडीने कार्यवाही करण्याबाबत शासनाने या प्रकरणी करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(६) श्री. प्रमोद पाटील, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे नगरविकास मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

“ठाणे जिल्ह्यातील १४ गावे आणि परिसर गेल्या अनेक वर्षांपासून विकासापासून वंचित असणे, जिल्ह्यामध्ये पाणी, शिक्षण, आरोग्य, रुग्णालय, रस्ते अशा मूलभूत सुविधांची ही असलेली वाणवा, भौगोलिक परिस्थितीने ही सर्व गावे नवी मुंबई महानगरपालिकेला जोडलेली असल्यामुळे या गावातील नागरिकांचा नवी मुंबई महानगरपालिकेत समाविष्ट होण्यासाठी असलेला कल, त्यासाठी गेली अनेक वर्षे शासन स्तरावर सुरू असलेले प्रयत्न, त्यासाठी वारंवार ग्रामपंचायत निवडणूकांवर घातला गेलेला बहिष्कार, सर्व ग्रामपंचायतींनी रितसर ठराव करून शासनाकडे पाठविला असणे, नवी मुंबई मनपा ही याबाबत सकारात्मक असल्याने महासभेत १४ गावे समाविष्ट करण्यासाठी केलेला प्रशासकीय ठराव, दिनांक २३ जुलै, २०१९ रोजी तत्कालीन राज्यमंत्री (नगर विकास) यांच्यासमवेत दिनांक १५ ऑगस्ट, २०१९ रोजी ही सर्व गावे नवी मुंबई मनपा मध्ये समाविष्ट केल्याचे घोषणा करण्यात येईल असे दिलेले आश्वासन, भौगोलिक परिस्थिती, सर्व गावांचे एकमत नवी मुंबई मनपा सकारात्मक

असताना शासनाकडून निर्णय घेण्यास होत असलेली दिरंगाई व वारंवार आश्वासन देऊनही होत असलेली फसवणूक यामुळे ग्रामस्थांचा शासनावरील उडत चाललेला विश्वास व निर्माण झालेली चीड पाहता शासनाने याबाबत तातडीने निर्णय घेऊन या गावांच्या भवितव्यासाठी व विकासासाठी तातडीने नवी मुंबई महानगरपालिकेत समाविष्ट करण्यासाठी घ्यावयाचे निर्णय, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

सहा : शासकीय विधेयक :

विधानपरिषदेने संमत केल्यास विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

सन २०२२ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक ३ — डॉ. पी. ए. इनामदार विद्यापीठ, पुणे विधेयक, २०२२.

(बुधवार, दिनांक २३ मार्च, २०२२ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सात : सर्वश्री सुनिल प्रभू, अमिन पटेल, अनिल पाटील, रविंद्र वायकर, नाना पटोले, यशवंत माने, अजय चौधरी, पृथ्वीराज चव्हाण, प्रकाश सोळंके, सदा सरवणकर, सुरेश वरपुडकर, अॅड अशोक पवार, सर्वश्री मंगेश कुडाळकर, झीशान सिद्दीकी, रोहित पवार, सुनील राऊत, संग्राम थोपटे, दीपक चव्हाण, प्रकाश सुर्वे, कैलास गोरंट्याल, दौलत दरोडा, रमेश लटके, अमित झनक, अॅड माणिकराव कोकाटे, सर्वश्री संजय पोतनीस, कुणाल पाटील, श्रीमती सरोज अहिरे, सर्वश्री प्रकाश फातर्पेकर, शिरीष चौधरी, शेखर निकम, प्रताप सरनाईक, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री बाबासाहेब पाटील, भास्कर जाधव, सुभाष धोटे, बाळासाहेब आजबे, रमेश कोरगावकर, माधवराव जवळगांवकर-पाटील, संग्राम जगताप, राजन साळवी, पी.एन.पाटील (सडोलीकर), संजय राठोड, शिरीषकुमार नाईक, डॉ. किरण लहामटे, डॉ.बालाजी किणीकर, सर्वश्री राजेश एकडे, निलेश लंके, ज्ञानराज चौगुले, बळवंत वानखडे, संदिप क्षीरसागर, डॉ. संजय रायमुलकर, सर्वश्री विकास ठाकरे, सुनिल शेळके, अनिल बाबर, रणजित कांबळे, संजय जगताप, भरतशेठ गोगावले, नितीन पवार, धीरज देशमुख, वैभव नाईक, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, सर्वश्री सुनिल टिंगरे, दिलीप लांडे, विक्रमसिंग सावंत, जितेश अंतापूरकर, दिपक केसरकर, चेतन तुपे, संजय शिरसाट, राजू पारवे, सहसराम कोरोटे, चिमणराव पाटील, मोहनराव हंबर्डे, लहु कानडे, प्रकाश आबिटकर, ऋतुराज पाटील, राजू आवळे, किशोर पाटील, चंद्रकांत नवघरे, शांताराम मोरे, डॉ.राहुल पाटील,

श्री.श्रीनिवास वनगा, अॅड.शहाजी पाटील, सर्वश्री संजय गायकवाड, नितीन देशमुख, बालाजी कल्याणकर, उदयसिंग राजपूत, रमेश बोरनारे, सुहास कांदे, महेंद्र थोरवे, विश्वनाथ भोईर, संतोष बांगर, योगेश कदम, श्रीमती लता सोनवणे, सर्वश्री कैलास घाडगे-पाटील, महेश शिंदे, महेंद्र दळवी, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (चर्चा पुढे सुरू व मंत्र्यांचे उत्तर)

"मुंबईतील बऱ्याच इमारती ५० वर्षांपेक्षा जास्त जुन्या झाल्यामुळे सदर इमारतींचा पुनर्विकास करण्याची आवश्यकता, मुंबईतील हवाईमार्गात (फनेल झोन) येणाऱ्या विमानतळाच्या परिसरातील इमारतींना उंचीची मर्यादा असणे, त्यामुळे या इमारतींचा विकास व पुनर्विकास आर्थिकदृष्ट्या अव्यवहार्य असणे, मुंबई महापालिकेने सदर इमारतींचा नमूना गणनेच्या आधारे पुनर्विकास करण्यासाठी नगरविकास विभागाने योग्य निर्णय घेण्याची आवश्यकता, मुंबई महानगरपालिका हद्दीत भोगवटा प्रमाणपत्र नसलेल्या व वर्षानुवर्षे प्रतिक्षेत असलेल्या इमारतींचा भोगवटा प्रमाणपत्रांबाबत "क्षमापित" निर्णय घेणे व मध्यम वर्गीय नागरीकांना दिलासा देणे, राज्यातील शहरांमधील एसआरएच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याने झोपडीधारकांची पात्रता प्रक्रिया ९० दिवसात पूर्ण करण्याची आवश्यकता, मुंबई उपनगर, ठाणे व पुणे जिल्ह्यातील सर्वसामान्य नागरिक तसेच सहकारी गृहनिर्माण संस्था व अन्य वेगवेगळ्या संस्थांना सन १९९६ पासून २०२१ पर्यंत २५ वर्षांच्या कालावधीच्या एकत्रित अकृषिक आकारणीच्या नोटीसा देण्यात येणे, सदर नोटीसांमधील अकृषिक आकारणीचे प्रमाणदर अवाजवी असणे, सदर रक्कम भरण्यासाठी देण्यात आलेला अल्प कालावधी, सदर रक्कम न भरल्यास संबंधितांची बँक खाती/कार्यालये सील करणे, कोविड-१९ जागतिक महामारीच्या पार्श्वभूमीवर सर्वसामान्य नागरीक/व्यावसायिक अडचणीच्या काळातून जात असतांना शासनाकडून या अकृषिक आकारणीमध्ये मदतीची अपेक्षा, पी.एम.जी.पी. प्रकल्पांतर्गत शासनाच्या / खाजगी जमिनीवरील व म्हाडाच्या ५६ वसाहतींमधील सोसायट्यांना लावण्यात आलेल्या व्याजासहीत एन. ए. टॅक्स रद्द करण्याबाबत निर्णय घेण्याची आवश्यकता, म्हाडाच्या थकीत सेवा शुल्काबाबत उपाययोजना जाहीर करणे, प्रत्येक तालुक्यात म्हाडा प्रकल्पाची आवश्यकता, पुणे येथील जुन्या व जीर्ण झालेल्या म्हाडा इमारतींच्या पुनर्विकासाची आवश्यकता, राज्यभरातील जमिनीवरील म्हाडाचे असलेले आरक्षण व त्या जमिनींचा विकास व पुनर्विकास, म्हाडामार्फत नोकरदार महिलांसाठी वसतीगृह व मुला-मुलींकरिता वसतीगृह बांधण्याबाबत कार्यवाही, पश्चिम उपनगरात आरक्षित भूखंडावर म्हाडामार्फत मोठ्या रुग्णालयाची उभारणी करणे, मुंबईतील वांद्रे (पश्चिम) येथे म्हाडाच्या जागेवर पशुवैद्यकीय दवाखान्यांची उभारणी, शासकीय जमिनीवर असलेल्या गृहनिर्माण सोसायट्यांच्या इमारतींचा पुनर्विकास म्हाडामार्फत करण्याचा पर्याय उपलब्ध करण्याबाबत, रखडलेल्या झोपडपट्ट्यांचा विकास करण्यासाठी अॅमनेस्टी स्किम त्वरीत अंमलात आणण्याची आवश्यकता, केंद्र शासनाच्या जागेवर असलेला झोपडपट्ट्यांचा रखडलेला पुनर्विकास, एसआरए योजना संपूर्ण महाराष्ट्राला लागू करणे, धारावी

झोपडपट्टी व बीडीडी चाळीचा पुनर्विकास करणे, याबाबत राज्य शासनाने करावयाची व केलेली निर्णयात्मक कार्यवाही विचारात घेण्यात यावी. "

आठ : अंतिम आठवडा प्रस्ताव :

सर्वश्री देवेंद्र फडणवीस, चंद्रकांत (दादा) पाटील, सुधीर मुनगंटीवार, अॅड. आशिष शेलार, सर्वश्री राधाकृष्ण विखे-पाटील, गिरीष महाजन, नितेश राणे, श्रीमती माधुरी मिसाळ, सर्वश्री गणेश नाईक, मंगलप्रभात लोढा, अतुल भातखळकर, अमित साटम, योगेश सागर, रणधीर सावरकर, प्रशांत ठाकूर, अॅड. पराग अळवणी, अॅड. राहूल नावेंकर, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री सुनील राणे, संजय केळकर, रविंद्र चव्हाण, मिहिर कोटेचा, कॅ. आर. तमिल सेल्वन, सर्वश्री पराग शहा, राम कदम, डॉ. भारती लव्हेकर, श्रीमती मंदा म्हात्रे, सर्वश्री महेश बालदी, सुभाष देशमुख, हरिभाऊ बागडे, श्रीमती विद्या ठाकूर, सर्वश्री कालिदास कोळंबकर, विजय देशमुख, सिध्दार्थ शिरोळे, भिमराव तापकीर, सुनिल कांबळे, लक्ष्मण जगताप, महेश लांडगे, संभाजी पाटील-निलंगेकर, अभिमन्यु पवार, राणाजगजितसिंह पाटील, सचिन कल्याणशेट्टी, राम सातपुते, डॉ. सुरेश खाडे, श्री मोहन मते, सर्वश्रीमती सीमा हिरे, नमिता मुंदडा, श्वेता महाले, अॅड. राहूल कुल, श्री दादाराव केचे, श्रीमती मोनिका राजळे, सर्वश्री. शिवेंद्रराजे भोसले, जयकुमार रावल, जयकुमार गोरे, डॉ. विजयकुमार गावित, डॉ. संजय कुटे, सर्वश्री राजेंद्र पाटणी, समीर कुणावार, डॉ. देवराव होळी, श्री. संजीवरेड्डी बोदकुरवार, प्रा. डॉ. अशोक उईके, सर्वश्री मदन येरावार, राजेश पवार, संतोष दानवे, बबनराव लोणीकर, डॉ. तुषार राठोड, डॉ. संदीप धुर्वे, सर्वश्री. अतुल सावे, प्रशांत बंब, किसन कथोरे, श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री. गणपत गायकवाड, कुमार आयलानी, प्रकाश आवाडे, समाधान आवताडे, धनंजय गाडगीळ, प्रताप अडसड, समिर मेघे, हरिष पिंपळे, नामदेव ससाने, अॅड. आकाश फुंडकर, सर्वश्री. राजेश पाडवी, कीर्तीकुमार भांगडिया, भिमराव केराम, गोवर्धन शर्मा, प्रकाश भारसाकळे, लखन मलिक, डॉ. पंकज भोयर, सर्वश्री. टेकचंद सावरकर, विजय रहांगडाले, कृष्णा गजबे, विकास कुंभारे, कृष्णा खोपडे, श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर, डॉ. राहूल आहेर, श्री. दिलीप बोरसे, अॅड. राहुल ठिकले, सर्वश्री. मंगेश चव्हाण, नारायण कुचे, तान्हाजी मुटकुळे, महेश चौघुले, रविशेठ पाटील, लक्ष्मण पवार, काशिराम पावरा, संजय सावकारे, सुरेश भोळे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९२ अन्वये प्रस्ताव :-

"मुंबई हे आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे शहर असूनही मूलभूत पायाभूत सुविधा या आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या नसणे, गेल्या पंचवीस वर्षांत मुंबई महानगरपालिकेच्या स्थायी समितीमार्फत किमान अडीच लाख कोटीपेक्षा जास्त कामांच्या निविदा मंजूर होऊन मोठ्या प्रमाणावर भ्रष्टाचार होणे, कोव्हीडच्या काळामध्ये मुंबई महानगरपालिकेमध्ये हजारो कोटींचा भ्रष्टाचार झालेला

निदर्शनास येणे, मुंबई महानगरपालिकेतील इमारत प्रस्ताव व बांधकाम विभागामार्फत ५० हजार कोटींपेक्षा जास्त रकमेचा भ्रष्टाचार होणे, मुंबई महानगरपालिकेच्या स्थायी समिती अध्यक्षींच्या विविध मालमत्तांवर आयकर विभागाच्या धाडी पडल्यावर त्यांच्या ३८ बेनामी मालमत्ता जप्त केल्या असल्याचे उघडकीस येणे, राजकीय आश्रयाशिवाय हे सर्व शक्य नसणे, टॅब खरेदी, सफाई कामगार वसाहत पुनर्विकासाच्या आश्रय योजनेमध्ये १८०० कोटींचा भ्रष्टाचार, जिजामाता उद्यान व प्राणीसंग्रहालयाच्या आधुनिकीकरणाचा प्रकल्प, ९०० इलेक्ट्रिक बसेसचे कंत्राट यासारख्या प्रक्रियांमध्ये घोटाळा झाला असणे, मुंबईच्या कोळीवाडा व गावठाणाकरिता वेगळा डीसीआर तयार करण्याची प्रक्रिया प्रलंबित राहिल्यामुळे मुंबईचे कोळीवाडे व गावठाणांची झालेली दुरावस्था, तत्कालीन सरकारच्या कालावधीमध्ये मुंबई मेट्रोपॉलिटन रिजनमध्ये २५६ किलोमीटरच्या मेट्रोच्या जाळ्याचे काम सुरू होणे, मात्र या सरकारच्या कार्यकाळात मेट्रोच्या कामाचा झालेला खोळंबा व मेट्रोच्या कामांच्या किंमतीमध्ये १० हजार कोटींपेक्षा जास्त वाढ झालेली असणे, मुंबई महानगरपालिकेच्या वृक्ष प्राधिकरणाने गेल्या १० वर्षांमध्ये ३८,८९९ झाडे तोडण्याची परवानगी दिलेली असतानाही फक्त २७०० झाडांसाठी व अहंकारापोटी आरेची कारशेड रोखली असल्यामुळे मेट्रोचा खोळंबा होऊन हा प्रकल्प दीर्घ काळाकरिता प्रलंबित राहणार असणे, १५ लाख घरांची आवश्यकता असताना झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणामार्फत फक्त सुमारे २ लाख घरे तयार झालेली असणे, मोठ्या प्रमाणावर झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या कार्यालयांमध्ये व खात्यामध्ये होणारा भ्रष्टाचार, सन २०११ पर्यंतच्या सर्व झोपडपट्ट्यांमधील घरांना प्रधानमंत्री आवास योजनेच्या अंतर्गत घरे देण्याचा कायदा सन २०१८ मध्ये पारित होऊनही सदर कायद्याची अंमलबजावणी न होणे, पत्राचाळ पुनर्विकास प्रकल्पातील भाडेकरुंना बेघर करुन त्यांना भाडेही न मिळणे, म्हाडामध्येही मोठ्या प्रमाणावर होत असलेला भ्रष्टाचार, मुंबईचे डबेवाला भवन व मराठी भाषा भवन अद्याप दृष्टिपथातही नसणे, मुंबई महानगरपालिकेच्या मराठी शाळांची पटसंख्या रोडावून ७० टक्क्यांपेक्षा खाली गेलेली असणे, मुंबईकरांच्या सोयीसुविधांकडे दुर्लक्ष करत असताना मुंबई क्लायमेट अॅक्शन प्लॅनच्यामार्फत पर्यावरण विभागाचे दुटप्पी धोरण हे मुंबईकरांच्या समोर आलेले असणे, पवई तलावामध्ये भराव टाकून पर्यावरणाचे नुकसान करुन हट्टापयी पवई सायकल ट्रॅकचा प्रस्ताव आणणे, सदर सायकल ट्रॅकला मुंबई हायकोर्टाकडून चपराक मिळणे, मुंबई शहरातील कचऱ्याची वैज्ञानिक पद्धतीने विल्हेवाट होत नसल्यामुळे मुंबईचे वातावरण व हवामान दूषित झालेले असणे, मुंबई शहरातील ग्रीन बिल्डिंग्जना मालमत्ता करातून सूट देण्याचा प्रस्ताव प्रलंबित असणे, ठाणे शहरातील स्मार्ट सिटी व अन्य प्रकल्पांतर्गत झालेल्या अनियमिततेची चौकशी करण्याची होत असलेली मागणी, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण क्षेत्रातील अनेक मोठ्या व जनोपयोगी प्रकल्पांमध्ये होत असलेला भ्रष्टाचार व

अनियमितता, नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळाला ज्येष्ठ नेते दिवंगत श्री.दि.बा.पाटील यांचे नाव देण्याबाबत स्थानिक जनता व भूमिपुत्रांकडून सातत्याने होत असलेली मागणी, या मागणीबाबत तातडीने निर्णय होण्याची आवश्यकता, राज्यातील कायदा व सुव्यवस्थेची स्थिती ही कधी नव्हे एवढी खालच्या स्तराला गेलेली असणे, मुंबईमध्ये झालेल्या बॉम्बस्फोटामधील आरोपींशी या सरकारमधील मंत्र्यांनी केलेल्या आर्थिक व्यवहाराच्या संदर्भामध्ये सदर मंत्र्यांना अटक होऊनही त्यांचा राजीनामा न घेऊन सरकार त्यांना पाठीशी घालत असणे, सचिन वाझे व अँटीलिया प्रकरणांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर पोलिसांच्या प्रतिमेला तडा गेलेला असणे, अलिकडेच मुंबईतील एक पोलीस उपायुक्त एका वसुली प्रकरणामध्ये फरार असणे, नुकतेच सोलापूर येथे पोलीस उप निरीक्षकच वरिष्ठांतर्फे वसुली करत असल्याचे माहिती अधिकार कार्यकर्त्यांने केलेल्या स्टिंग ऑपरेशनमध्ये उघड होणे, विदर्भ, मराठवाडा या मागास भागाचा अनुशेष दूर करण्यास वैधानिक विकास मंडळाचा मोठा वाटा असताना दिनांक ३० एप्रिल, २०२० रोजी मुदत संपल्यानंतर सरकारने वैधानिक विकास मंडळांना मुदतवाढ दिलेली नसणे, परिणामी या भागांचा खुंटलेला विकास व शिल्लक अनुशेषात झालेली वाढ, सरकारने तातडीने वैधानिक विकास मंडळांना मुदतवाढ देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

नऊ : अर्धा-तास चर्चा (म.वि.स. नियम ९४ अन्वये) :-

(मंगळवार, दिनांक १५ मार्च, २०२२ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली तथापि, चर्चा न झालेली अर्धा-तास चर्चेची सूचना) (क्र.१)

(१) श्री.अभिमन्यु पवार, वि.स.स.

"औसा व निलंगा (जि.लातूर) तालुक्यातील गायरान, गावठाण व शासकीय जमिनीवरील बांधलेली घरे व प्लॉट नियमित करण्याबाबत" या विषयावरील श्री.अभिमन्यु पवार, वि.स.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक १०९५ ला दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०२० रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(मंगळवार, दिनांक २२ मार्च, २०२२ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या तथापि, पुढे ढकलण्यात आलेल्या अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना) (क्रमांक २ ते ६)

(२) श्री.सुनील राणे, वि.स.स.

"बोरीवली (मुंबई उपनगर) विभागातील चारकोप व गोरई शासकीय भूखंडावर अतिक्रमण होत असल्याबाबत" या विषयावरील श्री.सुनील राणे, वि.स.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ३४३५५ ला दिनांक २२ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(३) श्री.सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स.

"राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसेसमध्ये आवश्यक सुधारणा करून प्रवाशांना योग्य सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत तसेच एस.टी. कर्मचाऱ्यांच्या मागण्यांची पूर्तता करण्याबाबत" या विषयावरील श्री.सुधीर मुनगंटीवार, वि.स.स. यांचा दिनांक २४ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तराची यादी क्रमांक ६२ मधील प्रश्न क्रमांक २८०४ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(४) अॅड.राहुल कुल, वि.स.स.

"राज्यातील ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांच्या मागण्याबाबत" या विषयावरील श्री.किशोर जोरगेवार व इतर वि.स.स. यांचा दिनांक २४ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तराची यादी क्रमांक ७५ मधील प्रश्न क्रमांक ३८४० ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(५) श्री.सुनील राऊत, वि.स.स.

"मौजे निळजे (ता.कल्याण, जि.ठाणे) येथील विकासकाने भाडे तत्त्वावरील घरे प्रकल्पात केलेला गैरव्यवहार" या विषयावरील श्री.सुनील राऊत, वि.स.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ३९९८४ ला दिनांक १५ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(६) श्री.प्रकाश आबिटकर, वि.स.स.

"राज्यातील ग्रामपंचायतीकडे कार्यरत असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना पात्रतेनुसार वर्ग ३ व वर्ग ४ ची पदोन्नती व आकृतिबंधाची अट रद्द करणेबाबत" या विषयावरील श्री.प्रकाश आबिटकर व इतर वि.स.स. यांचा दिनांक २४ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तराची यादी क्रमांक ७५ मधील प्रश्न क्रमांक ५९८८ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(दिनांक १५ मार्च, २०२२ रोजी बॅलटद्वारे काढण्यात आलेल्या अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना) (क्रमांक ७ व ८)

(७) श्री. प्रकाश आबिटकर, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"राज्यात महावितरण कंपनीकडून शेतकऱ्यांच्या कृषि पंपाची विजबिले सक्तीने खंडीत करण्याचे काम सुरू असल्यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये मोठ्या प्रमाणात असंतोषाचे वातावरण पसललेले असणे, महावितरणकडून आकारण्यात आलेली विजबिले वाढीव व दुप्पट आकारली असणे, सदर विज बिलांमध्ये दुरुस्ती करण्याची मागणी शेतकरी व लोकप्रतिनिधींनी महावितरण कंपनीकडे करणे, याबाबत शेतकऱ्यांचे माहे सप्टेंबर, २०१५ पासून आजमितीपर्यंत विज बिल दुरुस्त करण्याची आवश्यकता असणे व दुरुस्त दरानुसार सवलत द्यावी अशी महावितरण कंपनीचे दिनांक २५ जानेवारी व १५ फेब्रुवारी २०२१ रोजीच्या परिपत्रकामध्ये स्पष्ट निर्देश दिलेले असणे, त्याचप्रमाणे उपविभागीय पातळीवर १ लाखापर्यंत व विभागीय पातळीवर ५ लाखापर्यंत दुरुस्ती करण्याचे अधिकार देण्यात येऊन ही याबाबतची अंमलबजावणी न होणे, शेतकऱ्यांनी वेळोवेळी पाठपुरावा करून ही महावितरण कंपनीच्या अधिकाऱ्यांकडून कोणतीही कार्यवाही न होणे, शासनाने विज बिले दुरुस्ती करण्यासाठी विशेष मोहिम राबवण्याची आवश्यकता असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(८) श्री. लक्ष्मण जगताप, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"पुणे मुंबई द्रुतगती मार्गावर मागील १४ वर्षात पाच हजार पेक्षा जास्त अपघात झालेले असणे, व त्यामध्ये १४०० वाहन चालक व प्रवासी मृत्युमुखी पडलेले असणे, सदर अपघातातील ८५ टक्के अपघात मानवी चुकांमुळे व १५ टक्के अपघात हे गाडीच्या इंजिन

मधील बिघाडामुळे झालेले असणे, एक्सप्रेस हायवेचे सेफ्टी ऑडिट होण्याची आवश्यकता असणे, राज्यातील इतर टोल त्याप्रमाणे वाहन चालकाला एक दिवसाचा एक्सप्रेस हायवेवर ये-जा करण्याच्या सवलती दरातील पास देण्याची आवश्यकता असणे, अपघात झाल्यानंतर क्रेन मोठ्या क्षमतेचे असल्याने वाहतुकीची होणारी कोंडी, वाहतुकीच्या मानकाप्रमाणे महामार्गावर अपघात झाल्यावर दुसऱ्या दिशेने वाहने आल्याने हे अपघात होणे, जड वाहने उजव्या लेनमध्ये जाऊ नयेत म्हणून जड वाहनांसाठी हाईट बॅरियर लावण्याची आवश्यकता, वेगाच्या मर्यादा लावण्याबाबत सातत्याची आवश्यकता, एक्सप्रेसवेच्या ९४ किलोमीटर मार्गावर स्पीडगन कायमस्वरूपी टप्प्यावर कार्यान्वित करण्याची आवश्यकता, एक्सप्रेस हायवेवर होर्डिंग पॉलीसीच्या नियमांचे मोठे फलक लावण्यात येणे, अवजड वाहन चालकांवर गुन्हे दाखल करण्याचे प्रमाण वाढवण्याची आवश्यकता असणे, टोल नाक्याच्या दोन्ही बाजूस व महामार्गाचे सुरुवातीला दोन्ही बाजूस टर्मिनल पार्किंगची सोय करण्याची नितांत आवश्यकता, रोड सेफ्टी सर्वे रिपोर्ट मधील १२ विविध प्रकारच्या कारणांमुळे अपघातात वाढ होण्याचे निदर्शनास आणून दिल्यानंतरही त्याबाबत कोणतीही कारवाई झाली नसल्याने सदर सर्वे रिपोर्टची अंमलबजावणी करणेची तातडीची आवश्यकता, द्रुतगती मार्गावर झिरो अपघाताचे स्वप्न साकार करण्याकरीता वाहन चालकांच्या व प्रवाशांमध्ये सुरक्षितता निर्माण करण्याकरीता शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : २३ मार्च, २०२२

राजेन्द्र भागवत,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा